

Serce czy rozum

Wątki: Poznanie siebie i rozeznanie powołania w Duchu Świętym (7).

Cel: Uświadomienie sobie swoich preferencji w patrzeniu na Boga.

Dynamika: W spotkanie wpisane są momenty wymiany doświadczeń, dzielenie się i dyskusja. Elementem wymagającym dodatkowego przygotowania z katechetą są tzw. „dowody” na istnienie Boga.

Materiały: Karteczki dla każdego uczestnika i coś do pisania, jedna kartka papieru formatu większego niż A4.

7'

Rozum czy serce – nasze doświadczenia

Animator rozdaje uczestnikom niewielkiej wielkości karteczki i prosi, by na jednej stronie zapisali: w jakich sytuacjach, w swoim życiu, kierują się przede wszystkim **rozumem (argumentami, kalkulacją)**; a na drugiej stronie – kiedy przede wszystkim kierują się **sercem (intuicją, emocjami)**.

Następnie dzielimy się swoimi spostrzeżeniami, odczytując opisane sytuacje – najpierw, **kiedy kierujemy się rozumem**, a następnie, **kiedy kierujemy się sercem?**

Rozmowę kończymy uogólnieniami:

*W jakich sytuacjach życiowych kierujemy się **raczej rozumem**?*

*W jakich sytuacjach życiowych kierujemy się **zazwyczaj sercem**?*

*W jakich sytuacjach **łączymy rozum i serce**?*

7'

Rozumem czy sercem – w jaki sposób dochodzimy do istnienia Boga?

Animator podsumowuje dwa podejścia, kiedy w życiu kierujemy się przede wszystkim **rozumem** lub **sercem**. Nawiązując do tego zapowiadamy kolejne zagadnienie:

Czy przyjmując istnienie Boga posługujemy się bardziej rozumem czy sercem?

Animator rozkłada kartę papieru (format większy niż A4) i przedziela ją kreską na dwie połowy. W jednej części rysuje **symbol rozumu** (np. graficznie uproszczony obraz kory mózgowej), a w drugiej – **symbol serca** (tradycyjny symbol serca).

Na odpowiednich połowach kartki **wypisujemy przykłady „dowodów” na istnienie Boga związanych z rozumem i z sercem**. Animator może posłużyć się poniższym zestawieniem umieszczonym w tabeli. Nie powinien jednak podawać od razu ani naraz wszystkich przykładów. Chodzi o to, by zachęcić uczestników do myślenia. Odpowiedzi uczestników mogą być bardziej ogólne np. „dowody na istnienie Boga”, bez podawania konkretnej nazwy. Celem jest zebranie tego, co uczestnicy mogą powiedzieć na ten temat. Nie jest to katecheza ani wykład, w ramach którego w sposób wyczerpujący należy przedstawić każde zagadnienie.

Rozum	Serce
<ul style="list-style-type: none"> - 5 dróg („dowodów” na istnienie Boga) św. Tomasza z Akwinu - tzw. zakład Paskala - dowód ontologiczny Anzelm z Canterbury - zasada antropiczna 	<ul style="list-style-type: none"> - świadectwo innych ludzi, w tym najbliższych - historie radykalnego nawrócenia np. celebrytów - doświadczenia przeżyć duchowych np. świętych - postawa męczenników, którzy nie zaparli się wiary - własne doświadczenie życiowe

Niezależnie, ile udało się wypisać przykładów na „udowodnienie” istnienia Boga, przechodzimy do ich **analizy, korzystając z powyższej tabeli**. Można wziąć **na przemian**, raz przykład dotyczący rozumu, a raz dotyczący serca. Można też wziąć **po kilka** przykładów dotyczących rozumu, a następnie kilka dotyczących serca. Proponuje się, by jednak zacząć od przykładów egzystencjalnych, czyli tych dotyczących serca.

20'**Potwierdzenie istnienia Boga w oparciu o „serce”****Świadectwo innych ludzi**

Kto jest dla Ciebie przykładem człowieka pełnego wiary?

Kto przekazał Ci wiarę? Kto nadal ją umacnia?

Kto z Twoich najbliższych jest dla Ciebie autorytetem w sprawach wiary?

Historie radykalnego nawrócenia

Jakie znasz biblijne przykłady radykalnego nawrócenia?

Można dopowiedzieć, że chodzi np. o nawrócenie z prześladowcy na wyznawcę – przykład św. Pawła.

Jakie znasz współczesne przykłady radykalnego nawrócenia?

Można dopytać o historie znanych osób, celebrytów. Animator może też znaleźć przykłady takich głośnych nawróceń z ostatnich lat.

Na czym polegało takie radykalne nawrócenie w omawianych przykładach?

Wyjątkowe doświadczenia duchowe świętych

Jakie znasz przykłady **wyjątkowych doświadczeń** duchowych w życiu świętych?

Jako przykład można podać stygmaty św. Ojca Pio; objawienia Jezusa Miłosiernego; św. Siostry Faustyny; objawień Matki Bożej dzieciom z Fatimy.

Postawa męczenników, którzy nie zaparli się wiary

Jakie znasz **przykłady męczenników**, którzy w obliczu prześladowania, a nawet zagrożenia życia, nie zaparli się swojej wiary?

Dlaczego nie zaparli się swojej wiary?

Dlaczego woleli ponieść najwyższą cenę?

Twoje doświadczenie życiowe

Co możesz powiedzieć o twoim doświadczeniu życiowym w przeżywaniu wiary?

W jaki sposób **tłumaczysz innym lub uzasadniasz** to, że jesteś wierzący/a?

Co wzmacnia, a co osłabia twoją wiarę?

20'

Potwierdzenie istnienia Boga w oparciu o „rozum”

Przygotowanie tej części najprawdopodobniej będzie wymagać pomocy katechety! Po omówieniu każdego z przykładów można zadać pytanie:

Czy to was przekonuje? Dlaczego...?

Drogi św. Tomasza z Akwinu

1. droga „z ruchu” wskazuje na „pierwszego poruszyciela”;
2. droga „z przyczynowości sprawczej” wskazuje na „pierwszą przyczynę sprawczą”;
3. droga „z przygodności butów” wskazuje na „byt konieczny”;
4. droga „ze stopni doskonałości” wskazuje na „byt najdoskonalszy”;
5. droga „z celowości”, czyli ładu wskazuje na „rozumnie kierującego wszystkim”.

Zakład Pascala

Zważmy zysk i stratę, zakładając się, że Bóg jest.

Rozpatrzmy te dwa wypadki:

jeśli wygrasz, zyskujesz wszystko,

jeśli przegrasz, nie tracisz nic.

Dowód ontologiczny Anzelm z Canterbury

W samym pojęciu Boga, jako bytu najdoskonalszego zawiera się konieczność jego istnienia. Jeżeli „coś, ponad co nic większego nie może być pomyślane” znajdowałoby się tylko w ludzkim intelekcie, to nie byłoby tym, ponad co nic większego nie może być pomyślane, bo istnienie takie w rzeczywistości jest czymś większym, niż ludzka myśl. „Zatem coś, ponad co nic większego nie może być pomyślane”, nie może być jedynie w ludzkim intelekcie i musi istnieć w rzeczywistości.

Zasada antropiczna

Powstanie życia (człowieka) na Ziemi jest związane ze współistnieniem szeregu czynników w świecie mikro i makro – czyli na poziomie atomu i w kosmosie. Gdyby powiązane ze sobą warunki w budowie atomu i w budowie kosmosu nie zostały spełnione, życie na Ziemi nie mogłoby powstać. Prawdopodobieństwo przypadkowego ułożenia się stałych fizycznych takich jak w naszym Wszechświecie jest niewiarygodnie małe, a minimalne zmiany tych stałych (np. stała grawitacji, prędkość światła) uniemożliwiłyby istnienie Wszechświata w obecnej formie, z życiem, w tym człowieka na Ziemi.

5'**Podsumowanie dyskusji**

Zadaniem animatora jest podsumować dyskusję, patrząc na nią jako całość.

Które „dowodzenie” istnienia Boga **najbardziej do Ciebie przemawia** i dlaczego?

Które „dowodzenie” **zupełnie do Ciebie nie przemawia**?

Do jakich **dalszych poszukiwań** zachęciła Cię tematyka tego spotkania?

5'**Modlitwa św. Franciszka z Asyżu**

Pochwalony bądź, Panie,
Z wszystkimi Twoimi stworzeniami,
A przede wszystkim z naszym bratem słońcem,
Które dzień daje, a Ty przez nie świecisz.
Ono jest piękne i promieniste,
A przez swój blask
Jest Twoim wyobrażeniem, o Najwyższy!

Panie, bądź pochwalony
Przez naszego brata księżyc,
I nasze siostry gwiazdy,
Które stworzyłeś w niebie
Jasne i cenne, i piękne.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszego brata wiatr,
Przez powietrze i obłoki,
Przez pogodę i wszelkie zmiany czasu,
Którymi karmisz swoje stworzenia.

Panie, bądź pochwalony
Przez naszą siostrę wodę,
Która jest wielce pożyteczna,
I pokorna, i cenna, i czysta.

Panie, bądź pochwalony
przez naszego brata ogień,
Którym rozświetlasz noc,
A on jest piękny i radosny,
Żarliwy i mocny.